

БОЭТөвийн Халдвараас сэргийлэх хяналтын үйл ажиллагааны журам 2022 он

БОЭТөвийн Халдвараас сэргийлэх хяналтын үйл ажиллагааны журам 2022 он

**БОЭТӨВИЙН ХАЛДВАРААС СЭРГИЙЛЭХ ХЯНАЛТЫН ҮЙЛ
АЖИЛЛАГААНЫ ЖУРАМ**

Хувилбарын дугаар: 01

Хүчин төгөлдөр болсон огноо: 2022-12-22

Баримт бичгийн дугаар

Баримт бичгийг хариуцах нэгж	ХАЛДВАРЫН СЭРГИЙЛЭЛТ ХЯНАЛТЫН АЛБА		
Баримт бичгийн нууцлалын зэрэглэл:	НЭЭЛТТЭЙ	Баримт бичгийн түвшин	1

БАТАЛГААЖИЛТ:	НЭР	АЛБАН ТУШААЛ	ГАРЫН ҮСЭГ
Боловсруулсан:	Г.Надмидсүрэн	Халдварын сэргийлэлт хяналтын албаны дарга	<i>Г.Надмидсүрэн</i>
Боловсруулсан:	Д.Сайнжаргал	Тархвар судлаач эмч	<i>Д.Сайнжаргал</i>
Санал өгсөн:	Д.Болормаа	Эмчилгээ эрхэлсэн дэд захирал	<i>Д.Болормаа</i>
Хянаж батласан:	Г.Дашжанцан	БОЭТөвийн захирал	<i>Г.Дашжанцан</i>

Баримт бичгийн өөрчлөлтийн бүртгэл

Хувилбарын дугаар	Хүчин төгөлдөр болсон огноо	Өөрчлөлтийг батласан албан тушаалтан	Өөрчлөлтийн утга (баримт бичигт ямар өөрчлөлт орсоныг товч тайлбарлана)
1			Баримт бичгийн анхны хувилбар
2			
3			

АГУУЛГА

1. ЗОРИЛГО.....
2. ХАМРАХ ХҮРЭЭ
3. НЭР ТОМЬЁО, ТОВЧИЛСОН ҮГ, ИШ ТАТСАН БАРИМТ БИЧГҮҮД.....
 - 3.1 Нэр томьёо.....
 - 3.2 Товчилсон үг.....
 - 3.3 Иш татсан баримт бичгүүд.....
4. ХАРИУЦЛАГА, ЭРХ ҮҮРЭГ.....
5. БАЙГУУЛЛАГАТ МӨРДӨГДӨХ ХАЛДВАРЫН СЭРГИЙЛЭЛТ ХЯНАЛТЫН ЗААВАР
6. ХСХЯНАЛТЫН АЛБА/БАГИЙН ЧИГ ҮҮРЭГ
7. ХСХЯНАЛТЫН АЛБАНД АЖИЛЛАЖ БУЙ ЭМЧ МЭРГЭЖИЛТНҮҮДИЙН ЧИГ ҮҮРЭГ
8. ЭМЧ, ЭМНЭЛГИЙН МЭРГЭЖИЛТНҮҮДИЙН ЧИГ ҮҮРЭГ

НЭГ. ЗОРИЛГО

- 1.1 Халдвараас сэргийлэх хяналтын тогтолцооны зорилго нь ЭТҮХХ-аас үйлчлүүлэгч болон эрүүл мэндийн ажилтныг хамгаалах, тохиолдлыг эрт илрүүлж хариу арга хэмжээг шуурхай хэрэгжүүлэх замаар аюулгүй, чанартай тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхэд оршино.

ХОЁР. ХАМРАХ ХҮРЭЭ:

БОЭТөвийн нийт эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, тасаг, албадууд дагаж мөрдөнө.

ГУРАВ. НЭР ТОМЬЁО, ТОВЧИЛСОН ҮГ, ИШ ТАТСАН БАРИМТ БИЧГҮҮД

3.1 НЭР ТОМЬЁО:

- а) Халдварын сэргийлэлт, хяналт (цаашид ХСХ гэх) нь эрүүл мэндийн байгууллагын ажиллагсад, үйлчлүүлэгч, тэдний гэр бүл болон бусад иргэд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдварт өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх, хяналт тавих үйл ажиллагааны хэм хэмжээ юм.

- b) Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвар (цаашид ЭТҮХХ гэх) гэдэг нь эрүүл мэндийн байгууллагад хийгдсэн эмчилгээ, үйлчилгээний явцад үйлчлүүлэгч шинээр халдвар авч халдварын шинж тэмдэг нь эмнэлэгт хэвтсэнээс хойш 24 цаг ба түүнээс хойших хугацаанд, эмнэлгээс гарсны дараах 1 сар, эрхтэн шилжүүлэн суулгах, хиймэл эд эрхтэн суулгах ажилбарын дараах 1 жил хүртэл хугацаанд илэрсэн халдвар, эрүүл мэндийн ажилтан ажил үүргээ гүйцэтгэж байх явцад халдварт өртөх тохиолдол юм.
- c) Бичил биетний эсрэг эмэнд тэсвэржсэн бичил биетэн – Antimicrobial Resistant Organism (ARO): Бичил биетний эсрэг нэг болон түүнээс дээш эмэнд тэсвэржсэн, эмнэлзүйн болон тархвар судлалын ач холбогдол бүхий омог.
- d) Олон эмэнд тэсвэржсэн бичил биетэн (MDRO- Multidrug resistance organism): Бичил биетний эсрэг бэлдмэлийн гурваас дээш бүлгийн нэг ба түүнээс олон эмэнд тэсвэржилт үүссэн омгийг хэлнэ. Жишээ нь: пенициллин, цефалоспорин, аминогликозид, фторхинолин, карбапенемын бүлэг эмэнд тэсвэржилт үүсэх.
- e) ОЭТББ-ий халдвар (MDRO infection): Олон эмэнд тэсвэржсэн бичил биетэн биемахбодийн эд, биологийн шингэнд байршиж эмнэлзүйн шинж тэмдэг бүхий (хэсэг газрын болон ерөнхий) эмгэг үүсгэх.
- f) Эмэнд тэсвэржсэн бичил биетэн эерэг тохиолдол (ARO Positive): Эмэнд тэсвэржсэн бичил биетэн илэрсэн хувь хүн.
- g) Эмэнд тэсвэржсэн бичил биетний сэжигтэй тохиолдол (ARO Suspect): Эмэнд тэсвэржсэн бичил биетэн илэрсэн хүнтэй хавьтсан (нэг өрөөний үйлчлүүлэгч, тасгийн ажилтан гэх мэт), тандалт шинжилгээ шаардлагатай хувь хүн.
- h) Метициллинд тэсвэржсэн стафилококк ауриус (MTCA)- Methicillin-Resistant Staphylococcus aureus (MRSA): Бетта лактамын бүлэг эмэнд (пенициллин, цефалоспорин, карбапенем) тэсвэржсэн S.aureus -ийн омог.
- i) Тусгаарлах (Isolation): Үйлчлүүлэгчийг тусгай өрөөнд бусад үйлчлүүлэгчээс тусгаарлан байршуулах үйл явц
- j) Тусгаарлах өрөө (Isolation room): Олон эмэнд тэсвэржсэн бичил биетний халдвартай үйлчлүүлэгчийг байршуулах тусгай тоноглогдсон (дангаар хэрэглэх суултуур, угаалтуур, ванн) өрөө.
- k) Деколонизаци- Decolonization-Хүний арьс, хамрын хөндий болон бусад салст бүрхэвчид байрших эмэнд тэсвэржсэн бичил биетний колонизацийг (тээгч) арилгах зорилгоор бичил биетний эсрэг бэлдмэлийг хэсэг газарт болон ерөнхий хэлбэрээр хэрэглэх.
- l) Тэмдэглэгээ хийх -Flagging: Эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлэгчийн өвчний түүх, тусгаарлах өрөө, хэсэгт эмэнд тэсвэржсэн бичил биетний халдвар/колонизаци-тай, эсвэл сэжигтэй гэсэн тэмдэглэгээ хийснээр эрүүл мэндийн байгууллагын ажилтанд сэрэмжлүүлэх дохио өгөх зорилготой үйл явц (Жишээ нь MTCA эерэг, MTCA сэжигтэй).

3.2 ТОВЧИЛСОН ҮГ

“Эрүүл мэндийн байгууллагад цэвэрлэгээ хийх заавар”- ыг хэрэгжүүлэх	C			C				R		
“Хамгаалах хувцас, хэрэгсэл хэрэглэх заавар”- ыг хэрэгжүүлэх	A	C		C		I				R
Олон эмэнд тэсвэржсэн зарим бичил биетний тандалт, халдвараас сэргийлэх, хянах заавар- ыг хэрэгжүүлэх	A		A	A	C	I			R	R
Эрүүл мэндийн сайдын А/505 тушаалыг хэрэгжүүлэх, хяналт тавих	A	C				A	R		C	R
Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдварыг тандах заавар- ыг хэрэгжүүлэх				A	C	I	R		R	

(R- гүйцэтгэх, A- хариуцах, C- хамтран ажиллах, I-мэдээлэлтэй байх)

ТАВ. БАЙГУУЛЛАГАТ МӨРДӨГДӨХ ХАЛДВАРЫН СЭРГИЙЛЭЛТ ХЯНАЛТЫН ЗААВРУУД :

- 5.1 Гар угаах, халдваргүйжүүлэх заавар
- 5.2 Тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийг цэвэрлэх, халдваргүйжүүлэх, ариутгах заавар
- 5.3 Эрүүл мэндийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх заавар
- 5.4 Оношилгоо, эмчилгээнд хэрэглэгдэх дуран, түүний дагалдах хэрэгслийг цэвэрлэх, халдваргүйжүүлэх, ариутгах заавар
- 5.5 Эрүүл мэндийн байгууллагад цэвэрлэгээ хийх заавар
- 5.6 Хамгаалах хувцас, хэрэгсэл хэрэглэх заавар
- 5.7 Олон эмэнд тэсвэржсэн зарим бичил биетний тандалт, халдвараас сэргийлэх, хянах заавар
- 5.8 Нүүр амны тусламж, үйлчилгээний халдварын сэргийлэлт, хяналтын заавар
- 5.9 Эмнэлгийн зөөлөн эдлэл, цагаан хэрэглэл угаах, халдваргүйжүүлэх заавар
- 5.10 Тусгаарлан сэргийлэлтийн арга хэмжээний заавар
- 5.11 Сэрэмжлүүлэх нөхцөл, бичил биетний жагсаалт
- 5.13 Уламжлалт эмчилгээ, сэргээн засах тусламж, үйлчилгээний халдварын сэргийлэлт, хяналтын заавар
- 5.14 Тарилгын аюулгүй байдлын заавар
- 5.15 Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдварыг тандах заавар

ЗУРГАА. БОЭТӨВИЙН ХСХ-ЫН АЛБА/ БАГИЙН ЧИГ ҮҮРЭГ

5.1. Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвараас сэргийлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах

- 5.1.1. ХСХ-ын чиглэлээр мөрдөгдөж буй хууль, тогтоомжийн биелэлтийг хангуулж, хяналт тавьж ажиллана.
- 5.1.2. Байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон ЭТҮХХ, ХСХ-ын хөтөлбөр, төлөвлөгөөтэй ажиллана.
- 5.1.3. ХСХ-д шаардагдах санхүүжилтийг байгууллагын төсөвт тусган шийдвэрлэнэ.
- 5.1.4. БОЭТөвийн түвшинд ЭТҮХХ-ын эрсдэлийг бууруулах, сэргийлэх, хянахад нэгдмэл байдлаар буюу бүх хүний оролцоог ханган ажиллана.
- 5.1.5. ХСХАлбань тархвар/халдвар судлаач, халдварын сэргийлэлт, хяналтын эмч, халдварын сэргийлэлт, хяналтын сувилагчтай байна.
- 5.1.6. Тасаг нэгж бүрд ХСХ-ын асуудал хариуцсан ажилтанг томилж, давхар ажил гүйцэтгэж байгаа бол ажлын цагийн зохицуулалт хийсэн байна.
- 5.1.7. ЭТҮХХ-аас сэргийлэх асуудлаар эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнд мэргэжлийн байгууллагатай хамтран сургалт зохион байгуулж, мэргэжил арга зүйн зөвлөмжөөр хангаж ажиллана.
- 5.1.8. ЭТҮХХ-ын тандалт судалгаа хийж, халдварыг эрт илрүүлэн мэдээлж, хариу арга хэмжээ авна.
- 5.1.9. ЭТҮХХ-ын тохиолдлыг лабораторийн шинжилгээгээр баталгаажуулна. Онош баталгаажуулах, давтан шинжилгээ хийх зорилгоор эмнэлзүйн сорьц, нянгийн омгийг зохих нөхцөлд хадгалсан байна.
- 5.1.10. ЭТҮХХ-ын дэгдэлт гарсан болон халдвар гарах эрсдэл бий болсон үед хариу арга хэмжээ авахад чадамж хүрэхгүй тохиолдолд ХӨСҮТөв, аймгийн ЭМГазраас мэргэжлийн туслалцаа авч ажиллана.
- 5.1.11. Нянгийн тэсвэржилттэй уялдуулан нянгийн эсрэг эм, бэлдмэлийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлж ажиллана.
- 5.1.12. Үйлчлүүлэгчид, тэдний ар гэрийнхэнд шаардлагатай мэдээлэл өгнө.
- 5.1.13. Тандалт, судалгааны мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж харъяалах болон бусад тасаг нэгж, эрүүл мэндийн ажилтнуудад эргэн мэдээлнэ.
- 5.1.14. Үйлчлүүлэгчийн эрүүл мэнд болон лабораторийн шинжилгээний үр дүн (олон улсын эрүүл мэндийн дүрмээр зохицуулагддаг халдвар болон олон эмэнд тэсвэртэй нянгийн халдвартай зэрэг)-г цаг алдалгүй мэдээлнэ.
- 5.1.15. Үйлчлүүлэгчийн мэдээллийн нууцлалыг хадгална.
- 5.1.16. Эрүүл мэндийн ажилтныг халдварт өртөх эрсдэлээс сэргийлэх арга хэмжээг авч ажиллана.
- 5.1.17. Дадлага хийж байгаа оюутан, дадлагажигч эмч ХСХ-ын дэглэмийг дагаж мөрдөх ба халдвараас сэргийлэх зорилгоор эмнэлзүйн дадлагад гарахаас өмнө урьдчилан сэргийлэх шинжилгээ, дархлаажуулалтад хамрагдсан байна.
- 5.1.18. Эмнэлгийн багаж, хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, ариун цэврийн бүтээгдэхүүн, хувийн хамгаалах хувцас, хэрэгслийн тооцоог гаргаж, хангана.
- 5.1.19. Олон улсад худалдаалах зөвшөөрөлтэй, улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн, эрүүл мэндийн байгууллагад хэрэглэх зориулалт бүхий чанарын шаардлага хангасан

ариутгал, халдваргүйжүүлэлтийн бодисыг үйлдвэрлэгчийн зааврын дагуу хэрэглэнэ.

- 5.1.20. Эмнэлгийн байр орчинд хортон шавж, мэрэгч үүрлэх, тархахаас урьдчилан сэргийлж ахуйн шавж, мэрэгч устгал, халдваргүйжүүлэлтийг жилд нэг хоёр удаа, шавж мэрэгч үүрлэсэн тохиолдол бүрд мэргэжлийн байгууллага болох “Цуврайн гол” ХХК-аар устгал хийлгэнэ.
- 5.1.21. Халдвараас сэргийлэх дэглэмийн зөрчил, алдаа дутагдлыг бүртгэж, арилгуулах арга хэмжээг авна.
- 5.1.22. Өөрсдийн санаачлагаар ХСХ-ын үйл ажиллагааг сайжруулахад оролцож ажиллах сонирхолтой сайн дурын ажилтан, мэргэжилтний санал, санаачлагыг дэмжиж, байгууллагын дотоод журмаар зохицуулан ажиллана.
- 5.1.23. ХСХ-ын чиглэлээр амжилт гаргасан, дэмжлэг үзүүлсэн байгууллага, тасаг, нэгж, эмнэлгийн ажилтнуудын үйл ажиллагаа, туршлагыг сурталчилж, урамшуулна.

5.2. Эрүүл мэндийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх:

- 5.2.1. Эрүүл мэндийн ажилтны урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамруулах, шаардлагатай тохиолдолд эмчлэх, эрүүлжүүлэх асуудлыг шийдвэрлэх ажлыг зохион байгуулна.
- 5.2.2. Олон улсын эрүүл мэндийн дүрмээр зохицуулагдах халдвараас эрүүл мэндийн ажилтнуудыг хамгаалах, уг халдвар илэрсэн тохиолдолд авах арга хэмжээний талаар сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулж, мэдлэг дадал олгосон байна.
- 5.2.3. Эрүүл мэндийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх зорилгоор дархлаажуулах ажлыг зохион байгуулж, дархлаажуулалтын талаар нэгдсэн бүртгэл судалгаатай байна.
- 5.2.4. Цусаар дамжих халдвартай эрүүл мэндийн ажилтны эрүүл мэндийн байдалд жилд 2 удаа хяналт тавьж, вирусийн идэвхжилийг хянаж, халдвараас сэргийлэх арга хэмжээний заавар зөвлөгөө өгнө.
- 5.2.5. Дадлага хийж байгаа оюутан, дадлагажигч эмч дадлага хийх хугацаанд халдварт өртөхөөс сэргийлж байгууллагын дотоод журам зааврыг танилцуулж, мөрдүүлнэ.
- 5.2.6. ХСХАлба нь эрүүл мэндийн ажилтныг ажлын байранд гарахын өмнө халдварын сэргийлэлт, хяналтын сургалтад хамруулж, мэргэжлийн эрсдэлт хүчин зүйлсийн талаар санамж, зөвлөгөө өгч, хөдөлмөрийн гэрээнд тусгасан байна.
- 5.2.7. Байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой мэргэжлийн эрсдэлт хүчин зүйлсийг судлан тогтоож, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ, халдварт өртсөн байж болох тохиолдолд эрсдлийг үнэлэн, шаталсан арга хэмжээ хэрхэн авах талаарх мэдээллээр ажилтнуудыг бүрэн хангана.
- 5.2.8. Эрүүл мэндийн ажилтан цусаар дамжих халдварын эрсдэлд өртсөн тохиолдлыг бүртгэж сэргийлэлтийн арга хэмжээг авч ажиллана.
- 5.2.9. Ажилтнуудын эрүүл мэндийн талаарх мэдээллийн нууцыг хадгална.

5.3. Үйлчлүүлэгчдийг халдварт өртөх эрсдлээс сэргийлэх:

- 5.3.1. БОЭТөвөөр үйлчлүүлж, буй иргэд халдварт өртөх эрсдэлийн үнэлгээг хийж, эрсдэлээс сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ авч ажиллана.
- 5.3.2. Үйлчлүүлэгчид болон тэдний ар гэрийнхэнд шаардлагатай мэдээлэл өгнө.
- 5.3.3. БОЭТөв нь халдвараас сэргийлэх дэглэмийг чанд баримтлан цэвэр орчинд, ариун багаж хэрэгслээр үйлчлүүлэгчид эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлнэ.
- 5.3.4. Үйлчлүүлэгч халдвар авах эрсдэлт хүчин зүйлд өртсөн тохиолдолд үйлчлүүлэгч болон түүний асран хамгаалагчид мэдэгдэж, халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ, нарийн мэргэжлийн эмч, мэргэжилтний зөвлөгөө авна.

Зургаа. Халдварын сэргийлэлт, хяналтын сургалт

- 6.1. ХСХАлба нь шинэ ажилтанд ХСХ-ын чиглэлээр эмнэлэгт мөрдөх журам, зааврыг таниулах баримжаа олгох сургалтыг ажилд орохоос өмнө хийнэ.
- 6.2. ХСХАлба нь ажилтны мэдлэг, дадал, хандлагын үнэлгээ хийж, сургалтын хэрэгцээг тодорхойлсон байна.
- 6.3. Эрүүл мэндийн ажилтны ХСХ-ын мэдлэг, дадлыг сайжруулах сургалт, сурталчилгаа, аян, мэдээлэл өгөх ажлыг жил бүр тасралтгүй зохион байгуулна.
- 6.4. ХСХ-ын суурь мэдлэг олгох үндсэн сургалтын агуулгад гар угаах, халдваргүйжүүлэх мэдлэг, дадал олгох, хог хаягдлын ангилан ялгалт, багаж, материалын зөв хэрэглээ, хурц үзүүр иртэй багаж хэрэгсэлтэй зөв харьцах, халдвар авах эрсдэлт хүчин зүйлд өртөхөөс сэргийлэх, өртсөн үед халдвараас сэргийлэх, хувийн хамгаалах хувцас хэрэгслийг зөв хэрэглэх зэрэг сэдвүүд багтсан байна.
- 6.5. Суурь мэдлэг олгох сургалтад эрүүл мэндийн байгууллагын бүх ажилтныг хамруулна.
- 6.6. Үйлчлүүлэгчид эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэхэд оролцон ажилладаг, цус, биологийн шингэнтэй харьцдаг зорилтод бүлгийн ажилтныг үндсэн сургалтаас гадна нэмэлтээр ажлын байрны онцлогт тохируулан сургалтад жил бүр хамруулна.
- 6.6. ХСХ-ын сургалтыг ХСХ-ын сургагч багшаар бэлтгэгдсэн, дадлага, туршлагатай мэргэжилтэн хийнэ.
- 6.7. ХСХ-ын сургалтыг онол, дадлага хослуулан, зайн болон бие даан суралцах, оролцогчдын оролцооны аргад тулгуурласан олон хэлбэрээр хийх ба сургалтын орчин, хэрэгслийг бүрдүүлсэн байна.
- 6.8. Сургалтад оролцогчдын ХСХ-ын мэдлэг, дадал, хандлагыг үнэлж, сургалтын бүртгэл хөтөлсөн байна.

ДОЛОО. ХСХ-ЫН АЛБАНД АЖИЛЛАЖ БУЙ ЭМЧ МЭРГЭЖИЛТНҮҮДИЙН ҮҮРЭГ ХАРИУЦЛАГА:

7.1 ХСХ-ын Албаны дарга болон тархвар судлаач/Халдвар судлаачийн Ажлын байрны чиг үүрэг

Албан тушаалын нэр	тархвар судлаач/ Халдвар судлаач
--------------------	----------------------------------

<p>Албан тушаалын зорилго:</p>	<p>тухайн эрүүл мэндийн байгууллагад ЭТҮХХ гарах эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх, халдвараас сэргийлэх арга хэмжээнд хяналт тавих, ЭТҮХХ, халдварт өвчин гарсан тохиолдолд хариу арга хэмжээг авах, тандалт судалгаа хийх, эрсдэлт хүчин зүйлийг тогтоох</p>
<p>Албан тушаалын зорилт</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ЭТҮХХ-ын тандалт, судалгаа 2. ЭТҮХХ-ас сэргийлэх арга хэмжээ 3. Эрсдлийн үнэлгээ/Өвчтөний аюулгүй байдал 4. Бичил амь судлалын лабораторитай хамтын ажиллагаа 5. Эм зүйн тасагтай нягт хамтын ажиллагаа 6. Дэгдэлтийн үеийн хариу арга хэмжээг шуурхай авах 7. Эмнэлгийн хоол үйлдвэрлэл, хүнсний аюулгүй байдалд тавих хяналт 8. Эрүүл мэндийн мэргэжилтэнд ХСХ-ын зайлшгүй шаардлагатай чиг баримжаа олгох 9. Ариутгалын тоног төхөөрөмж, халдваргүйжүүлэх бодис, эмнэлгийн хэрэгслийн сонголтод оролцох
<p>Хөдөлмөрийн нөхцөл</p>	<p>Хэвийн бус, халдвартай нөхцөл</p>
<p>Гавигдах шаардлага</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Нийгмийн эрүүл мэнд, Анагаах ухааны боловсрол олгох их, дээд сургуулийг бакалавр зэрэгтэй төгссөн 2) Эрүүл ахуйч, тархвар судлаач эмч, нийгмийн эрүүл мэнд судлаач 3) Тархвар судлаачийн олгох курс, ХСХ-ын чиглэлээр сургалтад хамрагдсан байх
<p>НИГ ҮҮРЭГ</p>	<p><u>ЭТҮХХ-ын тандалт, судалгаа</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Идэвхигүй болон идэвхитэй тандалт хийх удирдамж, тушаалын заалтуудын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах - ЭТҮХХ, халдварт болон халдварт бус өвчлөлийн байдалд тандалт, судалгаа хийж шалтгаан, эрсдэлт хүчин зүйлийг тогтоох - Дэгдэлтийн судалгаа хийх, дүгнэлт гаргах, таслан зогсоох арга хэмжээ авах - ЭТҮХХ-ын тохиолдол бүрт судалгаа хийх - ЭТҮХХ-ын дэгдэлт гарсан болон халдвар гарах эрсдэл бий болсон үед хариу арга хэмжээ авахад тухайн эрүүл мэндийн байгууллагын чадамж хүрэхгүй тохиолдолд мэргэжлийн туслалцаа авч ажиллах

	<p><u>ЭТҮХХ-аас сэргийлэх үйл ажиллагаа</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Халдварын хяналт, сэргийлэлтийн үндсэн шаардлагуудын мөрдөлтөнд хяналт тавих, мэргэжил арга зүйгээр удирдах- Байгууллагын хэмжээнд халдварын сэргийлэлт, хяналт, эрүүл ахуйн чиглэлээр сургалтыг тасралтгүй зохион байгуулах, зөвлөмж, гарын авлага материалаар хангах- Халдвар хяналтын ажилтнуудыг мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангах- ХСХ стратегийн төлөвлөгөө боловсруулах, хэрэгжүүлэх- Халдварын сэргийлэлт, хяналтын өртөг багатай, үр дүн сайтай аргыг эрэлхийлэх нэвтрүүлэх- ХСХ-д шаардлагатай төсөв, хэрэгслийн тооцоог гаргах, нөөцийг тогтоох <p><u>Эрсдэлийн үнэлгээ/Үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдал</u></p> <ul style="list-style-type: none">- ЭТҮХХ, халдварт өвчний дэгдэлт гарч болох эрсдэлт хүчин зүйлийг тогтоох- Эмнэлгийн тулгамдсан асуудал болон эрсдэл өндөр тасаг, нэгжийг тогтоох, халдвараас сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх- Эрсдэлийг үнэлэх, нотолгоонд тулгуурлан бууруулах арга хэмжээ авах- Эрсдэлтэй уялдуулан ХСХ-ын бодлого, үйл ажиллагааг төлөвлөх, хэрэгжилтэнд хяналт тавих <p><u>Бичил амь судлалын лабораторитай хамтын ажиллагаа</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Лабораториос мэдээ, мэдээллийг шуурхай авах, хариу арга хэмжээг авч ажиллах- Лабораторийн шинжилгээний үр дүнд дүн шинжилгээ хийх- Олон эмэнд тэсвэртэй бичил биетэн, сэрэмжлүүлэх бичил биетэн, сэрэмжлүүлэх нөхцөл байдал гарсан тохиолдолд эмнэлэгт халдвар тархаахгүй байх арга хэмжээг авах- Тохиолдлын болон өвчлөлийн түвшин тогтоох илрүүлэг шинжилгээний хариунд дүгнэлт хийх- Бичил биетний эсрэг эмийн хэрэглээнд нян судлалын лабораторитой хамтран дүн шинжилгээ хийх
--	--

	<ul style="list-style-type: none">- Лабораторийн био-аюулгүй ажиллагаанд хяналт тавих <p><u>Эм зүйн тасагтай хамтын ажиллагаа</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Лабораторийн био-аюулгүй ажиллагаанд хяналт тавих- Антибиотик мэдрэг чанарын шинжилгээний дүнг эмчилгээнд ашиглаж байгаа байдлыг хянах- Антибиотикийн хэрэглээ, сонголтонд эмийн эмчилгээний хороотой хамтран хяналт тавих- Антибиотикт тэсвэртэй бактери үүсэхээс сэргийлэх арга хэмжээг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх- Антибиотикийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх <p><u>Дэгдэлтийн үеийн хариу арга хэмжээг шуурхай авах</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Олон улсын эрүүл мэндийн дүрмээр зохицуулагддаг халдварын үед авах арга хэмжээг төлөвлөх, зохион байгуулах- Дэгдэлт, ЭТҮХХ, буюу халдварын үед авах арга хэмжээг төлөвлөх. <p><u>Эмнэлгийн хоол үйлдвэрлэл, хүнсний аюулгүй байдалд тавих хяналт</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Эмнэлгийн хоолны үйлчилгээ, хоол тэжээл бэлтгэн нийлүүлэгчдийн эрүүл ахуйн урьдчилан сэргийлэх шинжилгээнд хамрагдсан байдалд хяналт тавих, хамрагдах шаардлага тавих- Эмнэлгийн хоолны үйлчилгээ эрхлэгчдэд эрүүл ахуйн зохистой дадал мөрдүүлэх чиглэлээр сургалт зохион байгуулах- Хүнсний бүтээгдэхүүний чанар, эрүүл ахуйн аюулгүй байдалд хяналт тавих- Хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэх, хадгалах, тээвэрлэх, борлуулах журам, техникийн зохицуулалтанд хяналт тавих <p><u>Эрүүл мэндийн мэргэжилтэнд ХСХ-ын зайлшгүй шаардлагатай чиг баримжаа олгох</u></p>
--	---

	<ul style="list-style-type: none">- Шинээр ажилд орсон эмнэлгийн мэргэжилтэн, ажилтанд мэргэжлийн зайлшгүй шаардлагатай чиг баримжааг олгох- Шинээр ажилд орсон эмнэлгийн мэргэжилтэн, ажилтны “Мэргэжлийн чиглүүлэх сургалтын хөтөлбөр”-ийг боловсруулан, сургалтыг зохион байгуулах,- Шинэ ажилтанг чиглүүлж, дадлагажуулсан “Чиглүүлэх сургалт”-ын үр дүн, дүгнэлтийг эмнэлгийн удирдлагын зөвлөлд танилцуулах, <p><u>Ариутгалын тоног төхөөрөмж, халдваргүйжүүлэх бодис, эмнэлгийн хэрэгслийн сонголтод оролцох</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Тоног төхөөрөмж ялангуяа ариутгах, халдваргүйжүүлэх тоног төхөөрөмжийн сонголтод оролцох, хэвийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих- Эмнэлгийн нэг удаагийн хэрэгслийн сонголтод оролцох- Цэвэрлэгээ, халдваргүйжүүлэх бодисын сонголтод оролцох
--	--

7.2 Халдварын сэргийлэлт, хяналтын эмчийн ажлын чиг үүрэг

Эмнэлэг, тасаг, нэгж дэх халдварын сэргийлэлт, хяналтын эмч нь халдварын сэргийлэлт, хяналт болон эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвараас сэргийлэх чиглэлээр сургалтанд хамрагдсан байна. Халдварын сэргийлэлт, хяналт хариуцсан эмч, үндсэн үүрэгт ажил дээр байгууллагын шийдвэрээр хавсран ажиллаж байгаа үед нэмэлт хөлс олгох асуудлыг холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн байгууллага шийдвэрлэнэ.

ХСХ-ын эмчийн ажлын зорилго: Бичил биетний эсрэг эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвараас сэргийлэх, тохиолдлыг эрт илрүүлэх, хариу арга хэмжээг шуурхай хэрэгжүүлэх замаар үйлчлүүлэгчдэд аюулгүй, чанартай тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх.

Ажлын үндсэн зорилт:

1. Бичил биетний эсрэг эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх
2. ХСХ-ын чиглэлээр мөрдөгдөж буй хууль, тогтоомжийн биелэлтийг хангуулах, хяналт тавих
3. Эрүүл мэндийн ажилтныг халдварт өртөх эрсдэлээс сэргийлэх арга хэмжээг авах

Үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл:

I үндсэн зорилтын хүрээнд:

1. Эмнэлэгт мөрдөх бичил биетний эсрэг эмийн зохистой хэрэглээний журмыг боловсруулж, хэлэлцүүлэн батлуулна
2. Бичил биетний эсрэг эмийн хэрэглээний байдалд хяналт тавьж, тасаг нэгжээр хуваарь гарган сар тутам үнэлгээ хийнэ.
3. Эмнэл зүйч эмч нарт бичил биетний эсрэг эмийн хэрэглээний талаар зөвлөмж, заавар өгнө.
4. Эмнэлзүйн бичил амь судлалын лабораторийг удирдлагаар ханган, өдөр тутмын үйл ажиллагааны зөвлөгөө өгнө

II үндсэн зорилтын хүрээнд:

1. ХСХ-ын чиглэлээр тархвар/халдвар судлаач, халдвар хяналтын сувилагчтай хамтран ажиллана.
2. Эмнэлгийн ХСХ-ын албаны журамд заасан ажлын хэрэгжилтийг хянаж, чиглүүлэн ажиллана.
3. ХСХ-ын сургалтыг батлагдсан хөтөлбөрийн дагуу зохион байгуулна.
4. ХСХ-ын үйл ажиллагааны хэрэгжилтийг хангуулах ажлаар эмч нарыг мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллана.

III үндсэн зорилтын хүрээнд:

1. Эрүүл мэндийн ажилтны эрүүл мэнд, дархлаажуулалтын асуудалд хяналт тавьж ажиллана.
2. Халдварт авах эрсдэлт өртсөн үед өртөлтийн дараах халдвараас сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллана.
3. Өртөлтөөс сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулж ажиллана.

7.3 Халдварын сэргийлэлт, хяналтын сувилагчийн ажлын чиг үүрэг

Эрүүл мэндийн байгууллага, тасаг, нэгж дэх ХСХ-ын сувилагч нь орон тооны бус байх бөгөөд ХСХ болон ЭТҮХХ-аас сэргийлэх чиглэлээр сургалтанд хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтэн байж болно. Тухайн асуудлыг хариуцсан ажилтанд нэмэлт хөлс олгох асуудлыг холбогдох хууль, тогтоомжид нийцүүлэн байгууллага шийднэ.

ХСХ-ын сувилагчийн ажлын зорилго: ЭТҮХХ-аас сэргийлэх, тохиолдлыг эрт илрүүлэх, хариу арга хэмжээг шуурхай хэрэгжүүлэх замаар үйлчлүүлэгчдэд аюулгүй, чанартай тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх.

Ажлын үндсэн зорилт:

- 1) ХСХ-ын чиглэлээр мөрдөгдөж буй хууль, тогтоомжийн биелэлтийг хангуулах, хяналт тавих
- 2) ЭТҮХХ-ын тандалт хийх, эрт илрүүлэн мэдээлэх, хариу арга хэмжээ авах
- 3) Эрүүл мэндийн ажилтныг халдварт өртөх эрсдэлээс сэргийлэх арга хэмжээг авах

Үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл:

I үндсэн зорилтын хүрээнд:

1. Байгууллагын ЭТҮХХ, ХСХ-ын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг хэрэгжүүлнэ.
2. ЭТҮХХ-ын эрсдлийг бууруулах, сэргийлэх, хянах, тасгийн эмч, эмнэлгийн ажилтны оролцоог дээшлүүлэх арга хэмжээ зохион байгуулна.
3. Эрсдэл өндөртэй ажилбаруудыг хянах хуудсаар шалгадаг байна.
4. ХСХ-ын чиглэлээр хийгдэж буй ажлын тайланг цаг тухайд нь гаргах, тасгийн эмч, ажилтнуудад танилцуулах, эмнэлгийн тархвар/халдвар судлаачид хүргэнэ.
5. Тасгийн эмч, ажилтнуудын:
 - 5.1. Гар угаах, халдваргүйжүүлэх
 - 5.2. Хувийн хамгаалах хувцас, хэрэгслийг зөв, зохистой хэрэглэх
 - 5.3. Хурц үзүүр, иртэй багаж хэрэгсэлтэй зөв харьцах
 - 5.4. Цусаар дамжих халдвараас сэргийлэх
 - 5.5. Багаж хэрэгслийг угаах, халдваргүйжүүлэх
 - 5.6. Ариутгах, халдваргүйжүүлэх бодисыг найруулах, хэрэглэх асуудалд хяналт тавьж, хэрэгжүүлнэ.

II үндсэн зорилтын хүрээнд:

1. ЭТҮХХ-ыг илрүүлэх тандалтыг хийх, мэдээлэх
2. Үйлчлүүлэгч болон тасгийн эмч, мэргэжилтэнд ЭТҮХХ-аас сэргийлэх мэдээлэл өгөх, сургалт зохион байгуулах
3. ЭТҮХХ-аас сэргийлэх дэглэмийн зөрчил, алдаа дутагдлыг бүртгэх, арилгуулах арга хэмжээг авах

III үндсэн зорилтын хүрээнд:

1. Эрүүл мэндийн ажилтныг дархлаажуулалтанд хамруулах, эрүүл мэндийн байдалд хяналт тавих, үзлэг, шинжилгээнд хамруулах үйл ажиллагаанд идэвхитэй оролцуулна.
2. Эрүүл мэндийн ажилтан цусаар дамжих халдварын эрсдэлд өртсөн тохиолдлыг бүртгэх, мэдээлэх, өртөлтийн дараах арга хэмжээг авч ажиллана.

НАЙМ. ЭМЧ, ЭМНЭЛГИЙН МЭРГЭЖИЛТНҮҮДИЙН ЧИГ ҮҮРЭГ

1. Эмч, ажилчид ажлын байран дээр кодтой өнгийн хувцсыг өмсөж хэвшсэн байна.
2. Эмч, ажилчид ажлын хувцастай эмнэлгийн орчноос гарахыг хатуу хориглоно.
3. Эмч, ажилтнууд Халдварын эсрэг дэглэмийг баримтлахын зэрэгцээ эмнэлгийн бусад үйлчлүүлэгчдэд олон эмэнд дасалтай нянгийн халдвар тарах эрсдлээс урьдчилан сэргийлнэ.
4. Гарыг тогтмол халдваргүйжүүлэх, эрсдлээс сэргийлж эмч, ажилчид дараах зааврыг мөрдөнө. Гарт бөгжгүй, бугуйвчгүй, бугуйн цаггүй, хумс будаггүй, хумс өндөгнөөс дээш 0,2 мм-ээс дээш ургаагүй байна. Гарын ариун цэврийг сахихдаа халдваргүйжүүлэх хугацаа 20-30 секундээс багагүй байна.
5. Спиртэн суурьтай гар халдваргүйтгэлийн бодисыг бүх ажилтнууд зааврын дагуу хэрэглэнэ.Тухайн уусмал дах спиртийн агууламж 70-90% багагүй байна.
6. Байгууллагын эмч, ажилчид эмчлүүлэгчийн өрөөнд орохын өмнө болон орсны дараа гарын ариун цэврийг сахиж, халдварын эсрэг дэглэмийг чанд мөрдөн ажиллана.
7. Ариун бээлийг ариун ажилбарын үед хэрэглэнэ.
8. Үзлэгийн бээлийг цус, биологийн шингэнээр гар бохирдох эрсдэлтэй үед хэрэглэнэ.
9. Ариун болон үзлэгийн бээлийг давтан ашиглахгүй, үйлчлүүлэгч бүрт 1 бээлий хэрэглэнэ. Бээлийтэй гарыг угааж халдваргүйжүүлэхгүй.
10. Эрсдлээс сэргийлж эмчлүүлэгчид хүрэхийн өмнө болон хүрсний дараа гарын ариун цэврийг сахиж 1 минут орчим гарыг сайтар савандаж угаана, угаасны дараа гарын нэг удаагийн цаасан алчуурыг тогтмол хэрэглэнэ.
11. Эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор ажлын байран дээр тогтмол амны хаалт, нүүрний хамгаалалт, нүдний шил зүүж хэвших, тасаг албадын дарга, эрхлэгч нар тогтмол зааварчилгаа зөвлөгөөг өгч байх.
12. Мэс заслын амны хаалтыг эмнэлгийн бүх ажилтан, сахиур 2 цаг тутамд сольж тогтмол зүүж хэвшин эрсдлээс хамгаална.
13. Эрсдлээс урьдчилан сэргийлж маск, малгай, нүдний шил, нүүрний хаалтыг өвчтний бие, толгой угаах, өтгөн шингэнийг ОО- д асгах зэрэгт заавал хэрэглэнэ. Мөн тогтмол гарын ариун цэврийг сахина.
14. Тасгуудад нэвтрэх хүмүүсийн хөдөлгөөнийг бага байлгана, тогтмол хамгаалалтын хувцас өмсүүлж хэвшүүлнэ.
15. Нянгийн эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор үйлчлүүлэгчдийн эргэлтийн цагийн хуваарийг чанд мөрдүүлэх ба нэг удаагийн эргэлтээр нэг эмчлүүлэгчид 1 хүн оруулна. Эргэлтээр ирсэн хүнд улавч, халат, малгай, маск тогтмол зүүлгэж хэвшүүлнэ.
16. Үйлчлүүлэгчийг эргэлтээр ирэгсдэд дээрх халдварын эсрэг дэглэм, сануулга эрсдлээс хамгаалах талаар зааварчилгааг тогтмол өгнө.
17. Мэс засалтай тасгуудын ажилчид үйлчлүүлэгчтэй харьцахдаа эрсдлийг үнэлэн гарыг мэс заслын өмнө болон дараа гар угаах технологийн дагуу зориулалтын хэрэгслээр тогтмол тохойноос урагш угааж, халдваргүйтгэж ариутгана.

18. Мэс засал, мэс ажилбарын үед хувийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл, нэг удаагийн хамгаалах хэрэгсэл /халад, маск, малгай, ариун бээлий, ариун тусгаарлах хаалт/ тогтмол хэрэглэнэ.
19. Бүх төрлийн мэс ажилбар хийсний дараа бүртгэж, хяналт, шархны тандалт хийж, сэжигтэй тохиолдол илэрсэн үед тархвар судлаач эмч болон тасгийн эрхлэгч, ахлагч нарт шуурхай мэдээллэнэ.
20. Тасгуудад цэвэрлэгээ үйлчилгээг тогтмол хийх ЭМСайдын 2019 оны 537 тоот тушаалын 6 дугаар хавсралтын дагуу халдварын өндөр эрсдэлтэй бүсэд хамаарах ба цэвэрлэгээг өдөрт гурваас доошгүй удаа хийх, тогтмол бүртгэлийг хөтлөж баримтжуулан тасаг албадын эрхлэгч, дарга нарт хянуулж байх.
21. Эмч, ажилчид Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/505 тоот тушаалын дагуу аюултай хог хаягдлыг ангилан ялгана.
22. Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/505-р тушаалын дагуу тасгуудад өрөө болгонд хог хаягдлын сав, ангилан ялгах зориулалтын ууттай байна.
23. Эмнэлгийн аюултай хог хаягдлыг үүссэн цэгээс хог хаягдал түр хадгалах байр хүртэл тухайн тасгийн жижүүрийн сувилагч зориулалтын биоаюулгүйн тэмдэглэгээтэй, тагтай, бариултай саваар зөөвөрлөнө.

Төгсөв.